

Hoogwatergeul Well-Aijen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

8 september 2008 / rapportnummer 1743-68

1. OORDEEL OVER HET MER

In het kader van het project Zandmaas/Maasroute, dat onder andere moet bijdragen aan de hoogwaterbescherming, is in 2002 door de rijksoverheid een Tracébesluit genomen. In dit Tracébesluit is vastgelegd dat de hoogwatergeul Well-Aijen aangelegd dient te worden om het overstromingsniveau van de Maas te beperken, en natuurontwikkeling mogelijk te maken. Voor de aanleg van deze hoogwatergeul zijn verschillende vergunningen nodig, waarvoor de m.e.r.-procedure wordt gevolgd. Het MER dient de milieu-informatie te verschaffen die nodig is bij de besluitvorming over de vergunningen op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de Ontgrondingenwet en de Wet milieubeheer.

De bevoegde instanties zijn de provincie Limburg en Rijkswaterstaat directie Limburg. Initiatiefnemer is Kampergeul B.V.

Aanpassing voornemen

Uit het MER blijkt dat het oorspronkelijke voornemen, zoals dat in de startnotitie was beschreven, is aangepast. Het voornemen waarover het MER gaat betreft niet langer de hoogwatergeul en het Maaspark tezamen, maar enkel nog de maatregelen die getroffen worden ten behoeve van het Tracébesluit. Dit is dus exclusief de verdieping van de noordkant van de geul die verder gaat dan nodig is in het kader van het Tracébesluit¹. Maaspark Well is nog onvoldoende concreet en is daarom enkel als 'doorkijk' opgenomen in het MER. De Commissie maakt uit de toelichting van het bevoegd gezag op dat beide activiteiten los van elkaar staan en uitvoering van de werkzaamheden aan de hoogwatergeul ook niet noodzakelijkerwijs zullen leiden tot het realiseren van het Maaspark.

De Commissie beschouwt in haar advies daarom alleen de maatregelen die genomen worden ten behoeve van het Tracébesluit als het voorliggende voornemen en doet geen uitspraken over het Maaspark.

Oordeel

De Commissie is van mening dat **de essentiële informatie voor besluitvorming over de hoogwatergeul, voor zover dit betrekking heeft op de maatregelen ten behoeve van het Tracébesluit, in het MER aanwezig is.**

Uit het MER leidt de Commissie de volgende aandachtspunten voor de verdere besluitvorming af:

1. Het MER geeft nog geen informatie over de milieueffecten van Maaspark Well en ook de haalbaarheid hiervan is niet aan bod gekomen. Voor het Maaspark zal te zijner tijd een nieuwe plan-m.e.r./besluit-m.e.r.-procedure moeten worden gestart². Hierin

¹ Het ingeperkte voornemen is beschreven in het MER tot pagina 49.

² Voor de aanleg van het Maaspark is naar verwachting een plan-m.e.r.-procedure benodigd, wegens de aanpassing van het bestemmingsplan, dat kaderstellend is voor m.e.r.-plichtige activiteiten (zoals het ontgraven van nog eens 14 miljoen kuub grond) en mogelijk de noodzaak tot het doorlopen van een passende beoordeling. Daarnaast noodzaken de activiteiten zelf (ontgroning, recreatie) waarschijnlijk tot een besluit-m.e.r. De Commissie raadt aan besluit- en planMER indien mogelijk te combineren.

moeten uiteraard dan de effecten van het Maaspark, o.a. op Natura 2000-gebied de Maasduinen, in beeld worden gebracht, in cumulatie met de effecten van andere ontwikkelingen zoals de hoogwatergeul.

2. Door het treffen van aanvullende maatregelen kunnen de geluidniveaus in de omgeving mogelijk worden teruggebracht.
3. Indien gekozen wordt voor het meest milieuvriendelijk alternatief, betekent dit een beperking van de aantasting van natuur en landschap ten opzichte van het andere alternatief.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Wettelijk kader

In het MER wordt het voornemen getoetst aan op sommige gebieden inmiddels verouderde regelgeving.

Verspreiding van verontreinigingen via het grondwater vanuit het depot is getoetst aan de criteria uit het Beleidsstandpunt Verwijdering Baggerspecie (1993). In 2008 is echter het Besluit Bodemkwaliteit in werking getreden voor het toepassen van grond en baggerspecie, zowel in oppervlaktewater (vanaf 1 januari 2008), als in en op landbodem (1 juli 2008). De Commissie verwacht op basis van de beschikbare basisinformatie dat het voornemen ook aan dit nieuwe besluit zal voldoen.

De luchtkwaliteit wordt getoetst aan de grenswaarden uit het Besluit Luchtkwaliteit 2005. Vanaf november 2007 zijn echter de luchtkwaliteitseisen uit de Wet milieubeheer van kracht. De Commissie verwacht op basis van de milieu-informatie in het MER dat ook aan deze luchtkwaliteitseisen voldaan wordt.

- De Commissie adviseert het bevoegd gezag om voor de besluitvorming de informatie te laten verzamelen die noodzakelijk is voor toetsing aan de vigerende regelgeving en deze informatie te betrekken bij de besluitvorming.

2.2 Geluidhinder

Uit het MER blijkt dat het beschreven voornemen niet kan voldoen aan de richtwaarden, gebaseerd op het zogenaamde referentieniveau van het omgevingsgeluid. De initiatiefnemer geeft aan wél te voldoen aan de grenswaarden uit de Handreiking Industrielawaai, of (als die nog overschreden worden) de circulaire Natte Grindwinning. Hierbij wordt niet duidelijk gemaakt in hoeverre de gekozen win- en verwerkingsinstallaties zullen voldoen aan de best beschikbare technieken wat betreft geluidarm ontwerp. Door het treffen van aanvullende maatregelen kunnen de geluidniveaus in de omgeving mogelijk worden teruggebracht.

Daarnaast vraagt de Commissie aandacht voor de secundaire effecten van laagfrequent geluid. De geconstateerde 70 dB bij 12 Hz als gevelbelasting is in sommige gevallen in staat gevelbeglazing te doen trillen, hetgeen binnen wo-

ningen zichtbaar en deels hoorbaar trillende objecten kan opleveren³ (kopjes, planten).

- De Commissie geeft het bevoegd gezag in overweging om aanvullende voorwaarden te stellen, indien het - bij de beoordeling van getroffen geluidmaatregelen aan de stand der techniek - mogelijk blijkt om door mitigatie extra geluidreductie (zowel wat betreft geluidsniveaus als de secundaire effecten) te bewerkstelligen. Daarbij kan gedacht worden aan de zeefselectie, het aanpassen van zeeffrequenties en het realiseren van omkastingen.

2.3 Water

In het MER is aangegeven dat er geen effecten van de hoogwatergeul op het grondwater worden verwacht tijdens een hoogwatersituatie. Tijdens de aanlegfase is er echter (tijdelijk) een sterk verminderde weerstand tussen het Maaswater en het watervoerend pakket ter plekke van de hoogwatergeul. De Commissie acht het mogelijk dat dit in combinatie met een hoogwatersituatie leidt tot verhoogde grondwaterstanden in het gebied achter de winterkades.

- De Commissie adviseert het bevoegd gezag om voor de besluitvorming nadere informatie aan te laten leveren over de effecten van het voornemen op de grondwaterstijging tijdens hoogwater in de aanlegfase. Geef aan welke aanvullende maatregelen eventueel nodig en mogelijk zijn.

2.4 Luchtkwaliteit

In het MER licht de initiatiefnemer toe dat het toepassen van mitigerende maatregelen, zoals het bevochtigen van wegen en het inzaaien van groenbesters, overschrijding van de normen voor fijn stof kan voorkomen. Zonder het treffen van deze maatregelen is – zo blijkt uit het MER - sprake van overschrijding van de luchtkwaliteitsnormen, waarmee het voornemen niet uitvoerbaar zou zijn. Met het borgen van deze maatregelen wordt tevens hinder vanwege grof stof voorkomen.

³ Overigens beschrijft de initiatiefnemer het te verwachten laagfrequente geluid zelf voldoende en is de toetsing aan de Vercammen-curve gebruikelijk.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Kampergeul B.V.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Limburg en Rijkswaterstaat directie Limburg

Besluit: Het op te stellen MER dient als basis voor de te nemen besluiten over de benodigde vergunningen op grond van de Ontgrondingenwet, Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C 16.1, C 18.3.

Activiteit: Rivierverruiming, de winning van delfstoffen, de berging van niet vermarktbaar grond.

Betrokken documenten:

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Een overzicht van de inspraakreacties is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 6 april 2006

richtlijnenadvies uitgebracht: 31 mei 2006

kennisgeving MER in de "Maas en Niersbode" van: 11 juni 2008

aanvraag toetsingsadvies: 6 juni 2008

ter inzage legging MER: van 12 juni t/m 23 juli 2008

toetsingsadvies uitgebracht: 8 september 2008

Bijzonderheden:

De Commissie beschouwt in haar advies alleen de maatregelen die genomen worden ten behoeve van het Tracébesluit als het voorliggende voornemen en doet geen uitspraken over het Maaspark. De Commissie is van mening dat de essentiële informatie voor besluitvorming over de hoogwatergeul, voor zover dit betrekking heeft op de maatregelen ten behoeve van het Tracébesluit, in het MER aanwezig is. Voor het Maaspark zal te zijner tijd een nieuwe plan-m.e.r./besluit-m.e.r.-procedure moeten worden gestart.

Verder merkt de Commissie op dat door het treffen van aanvullende maatregelen de geluidniveaus in de omgeving mogelijk kunnen worden teruggebracht en dat - indien gekozen wordt voor het meest milieuvriendelijk alternatief - dit een beperking van de aantasting van natuur en landschap betekent ten opzichte van het andere alternatief.

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor

zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. C.A. Balduk (secretaris)
drs. A. Biesheuvel
ing. R.P.M. Jansen
drs. S.R.J. Jansen
drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. Bewoners buurtschappen de Kamp en 't Leuken, Well
2. Landgoed Geijsteren
3. W.H. Dierx, Venlo
4. drs. M.A. van Kuijk en J.E.T. Daemen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Hoogwatergeul Well-Aijen

Het project Zandmaas/Maasroute moet onder andere bijdragen aan de hoogwaterbescherming. In 2002 is hiervoor door de rijksoverheid een Tracébesluit genomen. In dit Tracébesluit is vastgelegd dat de hoogwatergeul Well-Aijen aangelegd dient te worden om het overstromingsniveau van de Maas te beperken, en natuurontwikkeling mogelijk te maken. Voor de aanleg van deze hoogwatergeul zijn verschillende vergunningen nodig, waarvoor de m.e.r.-procedure wordt gevolgd.

ISBN: 978-90-421-2504-9